

BŐR PROBLÉMÁK

ALLERGIA

Bevezetés:

Ahogy nálunk embereknél, úgy kisállatainknál is nagyon gyakorivá váltak a különböző allergiás megbetegedések. A városi életmód okozta környezeti ártalmak, a stressz csökkentheti állataink általános védekezési reakcióit, a csökkent immunitás mellett viszont egyes normál környezeti ártalmakra fokozottabban reagálhatnak, vagyis túlérzékenységi reakciókat mutathatnak.

Allergia típusai:

A leggyakoribb allergiás megbetegedés állatoknál az atópia, ami a különböző **pollenek** belélegzésével alakul ki, és leginkább erős bőrvizketegséget és allergiás hallójárat-gyulladást, allergiás kötőhártyagyulladást okoz, de okozhat a hörgőkben allergiás bronchitist, akár asthmaticus tüneteket is. Nagyon gyakori a táplálék-allergia is, amikor magában a táplálékban lévő fehérjekomponensekre mutat allergiás tüneteket a kisállat, leginkább a lábvégek folyamatos rágásával, esetleg a száj és a végbéltájék viszketésével, időnként emésztési panaszokkal, akár az allergizáló eledel utáni hasmenéssel. Gyakran találkozhatunk allergiás bőrgyulladással bolhásság mellett, amikor bolha-ekcéma is kialakul a bolha-allergia miatt. Ilyenkor a bolhák nyálában lévő idegen fehérjékre és a bolhaürülékre reagál túlzottan az állatok szervezete, és okoz ezzel folyamatos viszketést testszerte még a bolhaírtók után is. Kialakulhat allergiás bőrgyulladás egy-egy körülírt területen is, amit hotspotnak (égető-viszkető folt) is neveznek, és leggyakrabban füledt nyári napokon, akár bolha-allergiával társulva jelentkezik, és leggyakrabban a külső combéleken rágja ki magát ilyenkor egy-egy kerek foltban az allergiás kutya. Gyakori probléma a bűzmirigyek váladékától kialakult allergiás tünetek is, melyek nemcsak a fenék tájékának viszketését, hanem akár allergiás hallójárat-gyulladást is kiválthatnak. Találkozhatunk még kontakt-allergiával is, amikor egy allergizáló anyaggal való közvetlen kapcsolat okoz helyi bőrvizketést, leggyakrabban allergiás bőrgyulladást az alhason egy-egy műszálas takarótól, vagy például fém-allergia esetén a fémtál okozhat allergiás bőrgyulladást a száj körül. Az alább felsorolt allergiás tünetek általában néhány nap vagy inkább több hét alatt alakulnak ki, de a teljességhez hozzátartozik, hogy kialakulhatnak hirtelen is allergiás tünetek például rovarcsípéstől, bizonyos gyógyszerektől, sőt akár védőoltásoktól is. A hirtelen kialakuló allergiás tünetek esetén, mint például az oltási allergiánál fontos a tünetek gyors orvoslása.

Allergia tünetei:

Az allergia típusának megfelelően számos allergiás tünet alakulhat ki. Az állatok allergén szerve leginkább a kültakaró, így a legjellemzőbb tünet a bőrvizketés, a bőr kipirosodása, a vakarózás és a rágás okozta szőrtöredezettség és másodlagos bakteriális vagy gombás bőrfertőzések. A külső hallójárat bőre különösen érzékeny, így az allergiás hallójárat-gyulladás kifejezetten gyakori, amikor is a fül bőre kipirul, ég, viszket, majd váladékosná is válik. Az allergiás kötőhártya-gyulladás esetén a kötőhártyák kipirulnak, könnyeznek, másodlagos savós orrfolyást is okoznak. Légúti allergiás megbetegedés esetén jellemző a pollenszezonban kialakuló, vagyis szezonális légúti tünetek megjelenése, mint az allergiás orrnyálkahártya-gyulladás, savós orrfolyás, tüsszögés, majd allergiás légcsőgyulladás és hörgőgyulladás, köhögés. A túlérzékenységi reakciók hirtelen kialakuló formájánál jellemző a szemvizketés, az ajkak bőrének megduzzadása, testszerte kialakuló bőrvizketés, rossz közérzet, akár hányással is.

Allergia diagnosztika:

Az allergia pontos típusának meghatározása nem mindig könnyű feladat, mivel az egyes allergia típusok akár egymás mellett is szerepelhetnek, és a másodlagos tünetek elfedhetik az alapproblémát. A humán allergiológia példáját követve szerencsére az állatorvosi allergia-diagnosztika is rengeteget fejlődött az elmúlt években, így ma már lehetőség van teljesen pontos, specifikus allergén-kimutatásra is a tapasztalati alapokon végzett kezelés mellett. Ez történhet allergiás bőrteszttel, de van már lehetőség még több allergén paraméter kimutatására szolgáló vérvizsgálatra is, amikor az allergizáló ágensekből egy hyposzenzibiláló oldatot is készíthetünk.

Allergia kezelése:

A pontos diagnózis után, vagyis az allergia típusának megfelelően sokféle kezelés lehetséges. Legfontosabb az allergizáló ágens kiküszöbölése (pl. bolha-allergiás állatnak rendszeres bolhaírtás, táplálék-allergiás állatnak tápváltás), amennyiben ez lehetséges. Az elmúlt években rengeteget fejlődött ez a terület, így a tüneti kezelésre alkalmas gyógyszerek mellékhatásait lecsökkentették, helyileg alkalmazható szereket fejlesztettek ki, táplálék-allergiásoknak speciális eledeleket hoztak a piacra, és számos kiegészítő kezelés kapott létjogosultságot (pl. homeopátia) a kezelésben, ráadásul ma már lehetőség van hyposzenzibiláló (hozzászoktató) oldattal okilag is kezelni a súlyos allergiás tüneteket.

BÖRGYULLADÁS (DERMATITIS)

Bevezető:

A kültakaró az állatok legnagyobb szerve, a bőrgyógyászati problémák így az állatoknál külön nagy kihívást jelentenek, hiszen sokszor egy egyszerűnek tűnő bőrpőrléma háttérében akár komolyabb megbetegedés is állhat.

Tünetek:

Allergiás bőrgyulladással találkozunk a leggyakrabban, amikor a bőr viszketősége, kipirultsága, az állandó vakarózás okozta másodlagos felülfertőzések jellemzők.

Bakteriális bőrgyulladás (pyoderma) esetén a gyulladt bőrön a kipirultság mellett már váladékozás is jellemző.

Kórhatározás:

A bőrtünetek viszonylag szegényesek, ugyanakkor számos okból kialakulhatnak, így a bőrkaparék-vizsgálatnak sokszor nagy jelentősége van a pontos diagnózis felállításánál. A laboratóriumi vizsgálat során parazitológiai vizsgálatot, bakteriológiai vizsgálatot és rezisztenciavizsgálatot valamint gombatenyésztést kérhetünk. Allergiás bőrgyulladás esetében vérvizsgálatra, esetleg allergiás bőrteszt elvégzésére is szükség lehet. Másodlagosan kialakult bőrelváltozások esetében nagyon fontos az alapprobléma rendezése.

Kezelés:

Allergiás bőrgyulladásnál az allergiakezelésnél leírtak az irányadók, a bakteriális bőrgyulladásoknál pedig gyógsamponos fürdetés, bőrtápláló táplálékkiegészítők és lehetőség szerint célzottan adott antibiotikum kezelésnek van létjogosultsága.

BŐRGOMBÁSODÁS (DERMATOMYCOSIS)

Bevezetés:

Kedvenceink bőrgombák okozta bőrproblémájával nem ritkán találkozhatunk, főleg ha hajlamosító tényezők is szerepelnek. Hajlamosító tényező lehet a bőr helyi immunitásának csökkenése (például allergia okozta vakarózástól sérülve, víztől felpuhulva), vagy a szervezet általános védekezési rendszerének csökkenése (például idült betegségben meggyengülve), vagy éppen hosszas antibiotikum-kúrából kifolyólag.

Tünetek:

Általában bőrgombásodás esetén a bőr száraz, korpás, nem viszkető, sokszor körülírt területeken foltokban szőrritkulás látszik az általános szőrhullás mellett, a kerek foltok széli részén kokárdaszerűen kifelé terjedő bőrkipirosodás látszik.

Kórhatározás:

Bőrkaparékvételeből végzett gombatenyésztéssel lehetséges a kórokozó gomba pontos meghatározása. A gomba táptalajon a gyógyszerérzékenység is meghatározható.

Kezelés:

A kisállatok leggyakoribb bőrgombásodása a Microsporiosis, amit legtöbbször a *Microsporon canis* okoz, amely ellen van gombaellenes vakcina forgalomban. Bőrgombásodásban a helyi gombaellenes kezelések mellett időnként szükség lehet általános gombaellenes kezelésre is az immunerősítők mellett.

SZŐRTÜSZŐATKÁSSÁG (DEMODICOSIS)

Bevezetés:

A szőrtüsző atkák általában immunhiányos alapon tudnak csak úgy elszaporodni, hogy bőrtüneteket okozzanak..

Tünetek:

Körülírt területeken, leginkább a fejen, a szemek körül, vagy a lábvégeken, ritkábban testszerte jelentkező szőrritkult területek, pikkelyező kissé kipirult bőr, melyen sokszor másodlagosan bakteriális vagy gombás bőrfertőzés tünetei is megjelennek.

Kórhatározás:

Pontos diagnózishoz bőrkaparék mintavétel és mikroszkópos vizsgálat szükséges.

Kezelés:

Az atkaellenes kezelés mellett fontos a másodlagos bőrfertőzéseket is kezelni és immunerősítőket is adni.

KÁPADAGANAT (ATHEROMA)

Ha a bőr faggyúmirigyének váladéka nem tud a bőr felszínére ürülni, akkor összegyűlik a bőr alatt, betokosodik, majd előbb-utóbb felfakad, törmelékes tartalma részben kiürül, ilyenkor könnyen kitisztítható. Jóindulatú folyamat, de véglegesen csak műtéti kimetszés után rendeződhet.

BÜZMIRIGY-GYULLADÁS (PARAPROCTITIS)

Bevezetés:

A húsevő állatok végbele mellett elhelyezkedő bűzmirigy által termelt váladék segíti a bélsárürítést és közben egyedi szaganyagokkal látja el az ürítmenyt, ezzel jelölve meg a területét. A lakásban tartott városi kutyáknál gyakori probléma, hogy a bűzmirigy váladéka nem ürül rendesen.

Tünetek:

A bűzmirigyben pangó váladék eleinte csak kellemetlen végbélfeszítő érzést okoz a kutyának, amin feneküket a földhöz dörzsölve, szánkázva, feneküket nyalva próbálnak segíteni. Amennyiben így sem sikerül kiüríteniük a bűzmirigyüket, akkor a pangó váladékban megszorodó toxinanyagoktól, beszaporodó baktériumoktól és a folyamatos fenékdörzsöléstől és nyalogatástól helyi gyulladás alakulhat ki. A végbél környéke érzékeny lehet, a bűzmirigy váladéka gennyes vagy véres lehet. A gyulladt bűzmirigy váladéka allergiás bőrgyulladást, gyakran allergiás külső hallójárat gyulladást, szőrhullást, viszketést okozhat. A bűzmirigy kivezetőnyílásának szűkülete vagy elzáródása miatt a pangó váladék akár sipolynyílást is kialakíthat a végbéltájék bőrén.

Megelőzés, Kezelés:

A bűzmirigy-gyulladást úgy kerülhetjük el, ha már az első tüneteknél állatorvoshoz fordulunk, aki a bűzmirigyet kitisztítja. Ha már kialakult a gyulladás, akkor a váladékból végzett bakteriológiai vizsgálat alapján helyileg és esetleg általánosan is célzott antibiotikum kezelést alkalmazhatunk, gyulladáscsökkentőket adhatunk. Végső esetben a bűzmirigy műtéti eltávolítására is van lehetőség.